

Emelten toenemend probleem

Steeds vaker veroorzaken emelten, de larve van de langpootmug, schade in suikerbieten. Afgelopen jaar is er maar liefst 89 hectare bieten daardoor overgezaaid. Het IRS kijkt naar de mogelijkheden om emeltenschade te voorkomen of te bestrijden. Dit onderzoek is oriënterend. Om tot concrete adviezen te komen, zal er in de toekomst meer onderzoek nodig zijn.

390 hectare suikerbieten met een schademelding als gevolg van emelten en 89 hectare overgezaaid. Dat is de schade die emelten afgelopen jaar aanrichten, zoals bleek uit de inventarisatie van de Agrarische Diensten van Suiker Unie en CSV COVAS. Daarmee waren in 2011 emelten een groot probleem in suikerbieten.

Vreet 's nachts lustig door

De emelt is de larve van de langpootmug. Deze legt in het najaar eieren, het liefst in gras en vocht. Grasachtigen, granen en groenbemesters zijn daarom ideaal voor de langpootmug. Schade neemt het IRS dan ook vooral waar bij percelen met voorvrucht grasland en tarwe met groenbemester. Overigens komen emelten op alle grondsoorten voor. De larve is vooral 's avonds en 's nachts actief, bij een bodemtemperatuur boven vijf graden. 's Nachts vreten emelten, met name ondergronds, de wortelhals en stengeldelen van bietenplanten door. In één nacht helpt een emelt meerdere bietenplanten om zeep. Soms begeeft de emelt zich bovengronds; dan knabbelt hij lustig aan de stengel en het blad. De schade wordt waargenomen tot het twee- en vierbladstadium van de biet.

Twée soorten actief

Afgelopen jaar constateerde het IRS dat er twee soorten emelten in bieten voorkomen.

De *Tipula paludosa* was al een bekend fenomeen, maar ook de *Nephrotoma*-soort veroorzaakte veel schade. Deze is geel en heeft zwarte strepen over de rug. De larven van deze laatste soort blijven kleiner, maximaal één tot anderhalve centimeter, maar de schade aan suikerbieten is er niet minder om. In tegenstelling tot de *Tipula* legt de *Nephrotoma* haar eieren ook op kale plekken.

Onderzoek naar maatregelen

Op korte termijn zijn er waarschijnlijk geen effectieve bestrijdingsmaatregel voorhanden. Van speciaal pillenzaad en toegelaten insecticiden valt momenteel geen werking te verwachten. Het voorkomen van eileg is een optie: zorg dat er geen grasachtigen of groenbemesters in het najaar op het veld zijn. In samenwerking met het Belgische bieteninstituut KBIVB onderzoekt het IRS mogelijke teeltmaatregelen. Daarbij worden zowel biologische als chemische middelen meegenomen. Maar ook het effect op emelten door het tussenzaaien van gerst als antistufdek wordt dit jaar onder de loep genomen. Het idee is dat de gerst dan dient als alternatief voer en de emelt de bietenplant (hopelijk) niet aanvreet. Deze onderzoeken zijn oriënterend. Dat wil zeggen dat er voor de praktijk niet meteen pasklare adviezen uit zullen komen. Daarvoor is meer onderzoek noodzakelijk.

Hoe weet ik of er emelten zijn?

Neem in het voorjaar een grondmonster van 10 bij 10 bij 10 centimeter. Doe deze in een emmer met zout water. Los daarvoor een kilogram zout op in vijf liter water. Dan komen ze vanzelf bovendrijven. Tel van 10 monsters het totaal aantal larven. Dit maal 10 is het aantal emelten per vierkante meter. Bij een hoeveelheid van meer dan honderd emelten per vierkante meter is het niet verstandig bieten te zaaien. De kans op schade is dan te groot.

Emelt, de larve van een langpootmug, vreet de wortelhals en stengels van bietenplanten door.

De langpootmug van de *Nephrotoma*-soort is geel met zwarte strepen op de rug.